



ASIAANTUNTIJALOUSUNTO

Hallintojohtaja Matti Lahtinen

18.11.2015

Eduskunnan sivistysvaliokunta

HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE LAIKSI PERUSOPETUSLAIN 48 F §:N MUUTTAMISESTA (HE 78/2015 vp)

Totean Opetushallituksen puolesta otsikossa mainitusta hallituksen esityksestä lausuntona seuraavan.

Esityksen mukaan perusopetuslain 48 f §:ää muutettaisiin 1.8.2016 lukien siten, että perusopetuslain mukaisesta aamu- ja iltapäivätoiminnasta perittävien maksujen enimmäismääriä korotettaisiin. Enimmäismaksu 570 tunnin laajuisena järjestettävän toiminnan osalta nousisi 60 eurosta 120 euroon ja 760 tunnin laajuisen toiminnan osalta 80 eurosta 160 euroon. Maksun alentaminen tai maksusta kokonaan vapauttaminen elatusvelvollisuuden, toimeentuloedellytysten tai huollollisten näkökohtien perusteella säädettäisiin toiminnan järjestäjän velvollisuudeksi, kun se on tällä hetkellä toiminnan järjestäjän harkittavissa. Esityksessä on arvioitu kuntien maksukertymän kasvavan muutoksen johdosta vuositasona noin 18 milj.euroa. Vuonna 2016 maksukertymä kasvaisi viiden kuukauden osalta arviolta noin 7 milj.euroa.

Aamu- ja iltapäivätoiminta on perheille tärkeä palvelukokonaisuus, joka takaa pienille koululaisille ja erityisen tuen piirissä oleville turvallisen ja toiminnaltaan aktiivisen aamun ja iltapäivän kouluajan ulkopuolella. Aamu- ja iltapäivätoiminta on vakiintunut palvelu, jonka kehittämistä Opetushallitus on merkittävästi tukenut koordinoimalla verkostomaista toimintaa. Kansallinen yhteistyö on taannut aamu- ja iltapäivätoiminnan hyvää laatua, johon vanhemmat ja lapset ovat olleet tyytyväisiä. Aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestäminen on kunnille vapaaehtoinen tehtävä.

Hallituksen esitys aamu- ja iltapäivätoiminnan enimmäismaksujen korottamisesta perustuu pääministeri Juha Sipilän hallituksen ohjelmaan ja muutoksilla pyritään julkisen talouden tasapainon parantamiseen lisäämällä kuntien tuloja, mitä voidaan pitää tarpeellisenä tässä taloudellisessa tilanteessa. Ilman kuntien tulojen korotusta uhkana voisi olla, että kunnat vähentäisivät aamu- ja iltapäivätoiminnan tarjontaa. Tälläkin hetkellä erityisesti toisen vuosiluokan oppilaita jää toiminnan ulkopuolelle.

Hallituksen esittämä enimmäismaksut kerralla kaksinkertaistava korotus on korkea, mikä voi lisätä eriarvoisuutta. Toisaalta lakiehdotukseen kirjattu velvollisuus maksun alentamiseen tai perimättä jättämiseen taloudellisten tai huollollisten edellytysten perusteella vähentää tätä uhkaa. Maksuja ei ole myöskään korotettu niiden säätämisen jälkeen vuonna 2003 (570 tuntia) ja 2006 (760 tuntia). Kunnat myös itse päättävät, minkä suuruisena maksut peritään. Tällä hetkelläkään kaikki kunnat eivät peri aamu- ja iltapäivätoiminnan maksuja enimmäismääräisinä.

Opetushallitus kannattaa maksujen alentamiseen tai perimättä jättämiseen velvoittavaa säännöstä. Säännöksen soveltamiseen liittyvän hallinnollisen byrokratian vähentämiseksi Opetushallitus ehdottaa kuitenkin harkittavaksi, että aamu- ja iltapäivätoiminnasta perittävät maksut porrastettaisiin vastaavasti kuin päivähoitomaksut ja porrastuksen tueksi annettaisiin kansallinen säännös, määräys tai ohje, mikä osaltaan varmistaisi, ettei eri kuntien välille syntyisi merkittäviä eroja soveltamiskäytännöissä. Säännöksen tai määräyksen antaminen edellyttäisi valtuutussäännöksen lisäämistä lakiin.

Hallintojohtaja

Matti Lahtinen